

Rapport efter kvalitetsgranskning

Utbildningsanordnare: Västra Götalands läns landsting, Folktandvården

Utbildning: Tandsköterska

Studieort: Göteborg

Bakgrund

Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört en kvalitetsgranskning av utbildningen Tandsköterska.

De bedömningskriterier som vi utgår från när vi gör granskningen finns beskrivna i bifogat dokument "Kvalitetskriterier för yrkeshögskolan".

Kvalitetsgranskningens främsta syfte är att bidra till utveckling och hög kvalitet genom att hitta områden där utbildningsanordnaren kan förbättra utbildningen. Granskningen syftar också till att lyfta fram goda exempel som bidrar till utbildningens kvalitet.

I arbetet med kvalitetsgranskningen har vi använt följande underlag:

- dokument som finns i myndighetens diarium och andra databaser
- utbildningsanordnarens insända material
- svar från en enkät till de studerande
- svar från en enkät till LIA-handledare (LIA, Lärande i Arbete)
- underlag från utredarnas intervjuer med utbildningens olika aktörer

Utredarna har den **14 oktober 2021**, via Teams, intervjuat:

Namn	Organisation	Kategori
Anna Lodin	FTV Västra Götalandsregionen	Rektor
Jeanette Bengtsson	FTV Västra Götalandsregionen	Utbildningsledare
Cajsa Fabricius		Undervisande personal
Marie Dygd Norberg		Undervisande personal
Leif Borg	Mölnåls tandhålsövård	Arbetslivsrepresentant
Susanne Trysberg	FTV Västra Götalandsregionen	Arbetslivsrepresentant
Katharina Mulec	FTV Västra Götalandsregionen	Arbetslivsrepresentant
Vid granskningen intervjuade vi studerande som startade den granskade utbildningen i februari 2021. 17 studerande deltog, däribland två studeranderepresentanter i ledningsgruppen.		
19 studerande (68%) som startade utbildningen i februari 2021 och 9 studerande (26%) som startade utbildningen i augusti 2020 har besvarat MYH:s enkät		
I samband med granskningen har 6 LIA-handledare besvarat vår enkät		

Fakta om utbildningen

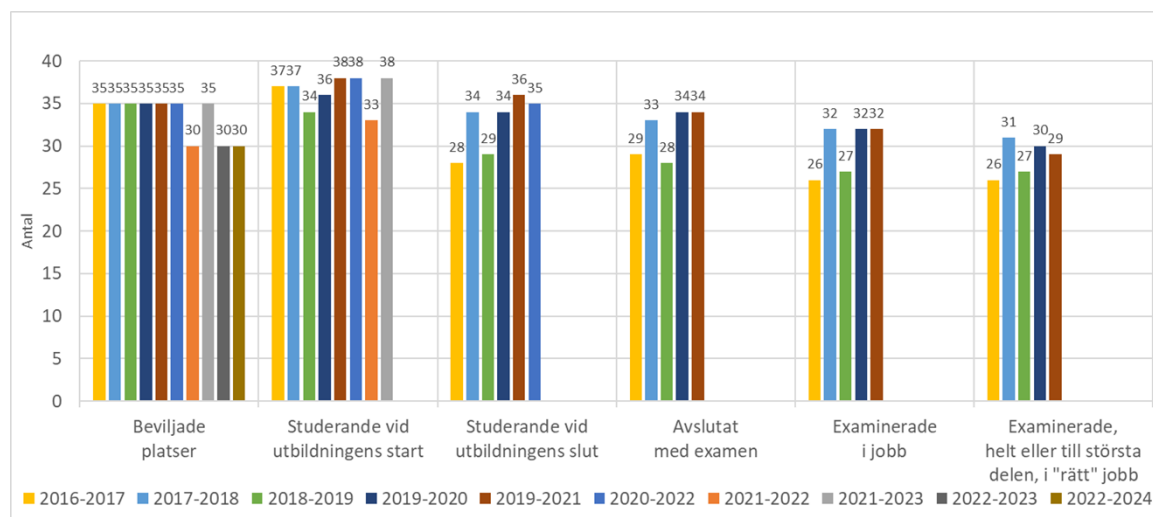
Antal Yh-poäng	325
SeQF-nivå	5
Studieform	Bunden
Studietakt	100 %
Särskilda förkunskaper	Svenska 2 eller Svenska som andraspråk 2
Tidigare utbildningsnummer i den granskade utbildningen	201611220, 201506910, 201317520, 201218440
Utbildningen leder till en yrkesroll som tandsköterska.	
I omgången som startade i augusti 2020 finns idag 35 studerande, samtliga kvinnor. I omgången som startade i februari 2021 finns idag 28 studerande, samtliga kvinnor. I omgången som startade i augusti 2021 finns idag 38 studerande, samtliga kvinnor.	
Utbildningen har tre LIA-kurser på 15, 25 respektive 40 Yh-poäng. LIA 1 läses under termin 1, LIA 2 ligger mitt i utbildningen och LIA 3 är den sista kursen innan examen.	

Utbildningen i Göteborg startade 2007. Sedan dess har 13 omgångar examinerats. Utbildningsanordnaren har tre pågående omgångar av tandsköterskeutbildning i Göteborg (utbildningsnummer 201611220-4, YH01041-2020-1 och 201611220-5). Dessutom pågår en utbildning i Borås (YH00628) och en i Uddevalla (YH00629). Varje omgång har var sin utbildningsledare, men ledningsgruppen är ansvarig för samtliga fem pågående omgångar.

För utbildning till tandsköterska inom yrkeshögskolan gäller nationellt likvärdigt innehåll enligt föreskrift från Myndigheten för yrkeshögskolan – MYHFS 2016:13¹. Utbildningarna som omfattar 325 Yh-poäng har gemensamma mål avseende de kunskaper, kompetenser och färdigheter som de studerande ska uppnå.

Utbildningens genomströmning och resultat

Diagrammet nedan visar utbildningens genomströmning och resultat, baserat på uppgifter som anordnaren skickat in till myndigheten.

¹ <https://assets.myh.se/docs/lag-ratt/myhfs/myhfs-2016-13.pdf>

Beskrivning och bedömning av utbildningens kvalitet

Här följer myndighetens beskrivning av utbildningen och en bedömning av hur väl den uppfyller vart och ett av de tolv kvalitetskriterier som vår granskning utgår från. I de fall myndigheten identifierat förbättringsområden, så anges de efter beskrivningen.

Ledningsgruppens ledamöter

Kriterium: Ledningsgruppens ledamöter har god kunskap om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppens ledamöter har goda kunskaper om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet.

Ledningsgruppen har åtta arbetslivsrepresentanter som representerar både den privata och den offentliga tandvården. Ledamöterna från Folk tandvården, FTV, representerar dels allmäntandvården, dels olika specialisttandvårdskliniker. Flera av ledamöterna är tandsköterskor, med befattningar som klinikkoordinator, specialisttandsköterska, ortodontiassistent och företrädare för fackförbundet Vision. Dessutom finns tandläkare, och en HR-strateg från FTV i Västra Götalandsregionen, VGR, representerade.

Vissa ledamöter har varit med i ledningsgruppen länge, medan flera nyligen har anslutit. Till exempel har en tandsköterska som tidigare var studeranderepresentant, och som tog examen från utbildningen i år, nu gått in som arbetslivsrepresentant.

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen har en föredömligt bred representation från arbetslivet, både avseende de verksamheter de företräder och som exempel på olika yrkesroller som utbildningen, direkt eller i förlängningen, kan leda till.

Sammantaget har ledningsgruppen en mycket god kunskap om tandsköterskans arbetsområden och om det kompetensbehov som finns inom tandvården – i synnerhet i Västra Götaland.

Arbetslivsanknytning

Kriterium: Ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar.

Utbildningen följer Myndigheten för yrkeshögskolans (MYH) föreskrift om nationellt likvärdigt innehåll för utbildning till tandsköterska, med gemensamma mål avseende de kunskaper, kompetenser och färdigheter som de studerande ska uppnå.

Ledningsgruppen är aktiva i utbildningen och bidrar till en stark arbetslivsanknytning och har därmed reellt inflytande över hur utbildningen genomförs. Personer från de representerade företagen och organisationerna liksom några av arbetslivsrepresentanterna själva undervisar i olika kursmoment. De tar också emot studiebesök och erbjuder LIA-platser i stor omfattning.

Enligt svaren i den enkätundersökning som myndigheten sände ut till de studerande inför kvalitetsgranskningen har de studerande god kunskap om vilken roll ledningsgruppen har i utbildningen.

Ledningsgruppens arbete

Kriterium: Ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling.

Ledningsgruppen har tagit fram en arbetsordning för sitt arbete som på ett föredömligt tydligt sätt beskriver vilka uppgifter och vilket ansvar ledningsgruppen har. Arbetsordningen revideras regelbundet och fastställs av ledningsgruppen.

Ur de ledningsgruppsprotokoll som myndigheten tagit del av framgår att arbetet i ledningsgruppen bygger på engagemang och aktivt deltagande. De studerande har stor representation i gruppen då både ordinarie studeranderepresentant och dess suppleant från varje klass bjuds in till alla möten.

Ledningsgruppen analyserar och diskuterar uppföljningar, utvärderingar och annat relevant underlag. I utbildningsanordnarens kvalitetshandbok för utbildningen finns nyckeltal och mål för utbildningens olika faser. Baserat på de enkäter och mätningar som anordnaren gör presenterar rektorn resultatet för ledningsgruppen. Detta används för att utveckla utbildningens kvalitet och säkerställa att den motsvarar arbetslivets behov.

Ledningsgruppen och kvalitetsarbete

Kriterium: Ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs.

Ledningsgruppens ledamöter är insatta i hur utbildningens kvalitets- och värdegrundsarbete bedrivs och påverkar vid behov dess inriktning, utformning och genomförande. I kvalitetshandboken framgår föredömligt tydligt och konkret vilka aktiviteter och mätningar som ska genomföras och vem som ansvarar för att så sker.

I protokoll från ledningsgruppens möten framgår att de använt MYH:s självvärderingsverktyg för att kartlägga kvalitetsarbetet på utbildningen.

Resultaten från enkäter och andra mätningar presenteras vid ledningsgruppens möten, vilket framgår ur protokollen. Här dokumenteras också om gruppen beslutar att vidta några åtgärder. Till exempel beskrivs vid januarimötet 2021 att, baserat på intervju med FTV-kliniker och svar från de studerande i flera enkäter, ledningsgruppen beslutade att LIA ska läsas på heltid. Tidigare varvades LIA med skolförslagna moment, så att den studerande var på sin LIA-plats bara tre dagar i veckan. Nu är den studerande på sin LIA-plats fem dagar i veckan.

Efter förslag från LIA-handledare och från studerande har ledningsgruppen även infört att varje studerande under sin första vecka på utbildningen får vara på sin kommande LIA 1-plats en dag som auskultation.

Organisation och resurser

Kriterium: Utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens organisation och resurser ger de studerande goda förutsättningar att nå utbildningens mål.

Utbildningen har funnits i många år och har en stabil organisation där rektorn tillsammans med utbildningsledarna bildar ett team som på ett föredömligt sätt samarbetar i planeringen och genomförandet av varje utbildningsomgång. Varje klass har sin utbildningsledare genom hela utbildningen. Med de tre pågående omgångarna i Göteborg och utbildningarna i Uddevalla och Borås innebär det att teamet idag har fem utbildningsledare.

Utbildningsledaren som myndigheten intervjuat uppger att hon har gott stöd i organisationen där det finns flera personer som hjälper till med olika uppgifter. Till exempel ansvarar rektorn för antagningsprocessen och en person från FTV samordnar LIA. Detta bidrar till att hon på ett bra sätt kan fokusera på sin studerandeomgång och den dagliga ledningen av utbildningen.

Anordnaren har tydliga och fungerande rutiner för att identifiera studerande med behov av olika former av stöd. Redan första dagen informerar utbildningsledaren de studerande om möjligheten att få extra stöd eller anpassningar av studiemiljön, så som inläst studielitteratur, extra skrivtid med mera. Om så är fallet bokar utbildningsledaren ett möte med den studerande.

Utbildningsanordnaren har byggt upp ett Kliniskt TräningsCenter, KTC, i anslutning till klassrummen. Lokalen inrymmer fem behandlingsstolar med tillhörande utrustning och instrument. KTC används för att de studerande i mindre grupper ska få öva olika praktiska moment på varandra. Detta utnyttjas i de flesta kurserna och de studerande berättar att de brukar ha ett pass i KTC varje vecka. Något som de uppskattar mycket och ser som en av de stora fördelarna med att studera hos utbildningsanordnaren.

Lärande

Kriterium: Utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål.

Utbildningens pedagogik integrerar teori med färdighetsträning, i KTC och på LIA. De studerande ges också tillfälle att bidra med sina erfarenheter, i grupparbeten och genom reflektion – både enskilt och i grupp. Kurserna läses huvudsakligen i block med en kurs åt gången. Vissa kurser är uppdelade i flera perioder efter hur de aktuella kursmomenten passar ihop med övriga kurser.

Alla utbildningsledare är utbildade tandsköterskor och ansvarar för vissa kursmoment, men huvuddelen av undervisningen genomförs av externa föreläsare eller "delkursgivare", vilka anlitas som konsulter. I de flesta kurserna är flera delkursgivare involverade. För att säkerställa kontinuitet och för att undvika glapp eller för stora överlapp mellan kursmomenten sitter utbildningsledaren med på varje föreläsning. Delkursgivarna träffar normalt inte varandra och är inte insatta i hur övriga delar av kursen genomförs.

De utbildare som myndigheten intervjuat beskriver att de studerande har hög närvaro och är aktiva på föreläsningarna. Lärarna värdesätter möjligheten att träna praktiska moment i KTC och att tillgängligheten dit är hög då tandsköterskeutbildningen ensam disponerar lokalen.

Under coronapandemin har föreläsningar getts på distans och under återgången till skolförlagd undervisning har det varit möjligt att följa föreläsningar antingen på plats eller i realtid via video. Redan innan pandemin bröt ut togs en föreläsningssal utrustad för distansundervisning i drift. Härifrån ges vissa föreläsningar som är gemensamma för utbildningarna på alla tre studieorterna.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- För att säkerställa att undervisningen i alla moment i en kurs är inriktade mot kursmålen och att samtliga mål nås, skulle utbildningen vinna på att alla föreläsare inom varje kurs ges möjlighet att gemensamt gå igenom kursens upplägg och innehåll.

Undervisande personal

Kriterium: De personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att de personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens och att den nyttjas på ett bra sätt.

Enligt den studerandeenkät som de studerande har besvarat inför kvalitetsgranskningen har undervisande personal mycket goda ämnesmässiga kunskaper. Majoriteten har

också god pedagogisk kompetens och kan förmedla sina kunskaper. Rektorn berättar att de studerande får göra en kursutvärdering efter varje kurs och att anordnaren tar hänsyn till deras svar om samma föreläsare ska anlitas fortsättningsvis. Hon berättar att det till och med har inträffat en gång att de bytt föreläsare under pågående kurs eftersom konsulten lagt sin undervisning på alltför hög nivå.

Utbildningsanordnaren beskriver att all undervisande personal har god kännedom om de kompetenskrav som ställs på en tandsköterska. Något som arbetslivsrepresentanterna också bekräftar.

Rektorn har det formella ansvaret att anlita undervisande konsulter. Eftersom hon saknar yrkesmässig erfarenhet från tandvården rådgör hon med utbildningsledarna och personal inom Folktandvården om en ny föreläsare behöver anlitas.

Föreläsare som inte tidigare föreläst på utbildningen får en introduktion av utbildningsledaren kring hur undervisningen ska bedrivas och kring de speciella förutsättningar som gäller kring kunskapskontroll och betygsättning på en yrkeshögskoleutbildning.

För att ge undervisande personal möjlighet till kollegialt utbyte och kompetensutveckling har anordnaren tidigare anordnat speciella "kick-off-dagar". Något som legat nere under pandemin, men som rektorn har för avsikt att återuppta.

Samverkan med LIA-platserna

Kriterium: Utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna.

Utbildningsanordnaren som ingår i samma organisation som Folktandvården i Västra Götaland kan erbjuda relevanta och kvalificerade LIA-platser till alla studerande. Det ingår som en del av LIA-koordinators tjänst att hon ska koordinera och planera LIA-platser till utbildningen.

Första LIA-kursen genomförs redan i mitten av första terminen. FTV har därför redan vid utbildningens start ordnat preliminära LIA-platser till alla som antagits. Anordnaren rekommenderar att alla gör sin första LIA på en Folktandvårdsklinik. Också för LIA 2 och LIA 3 ordnar FTV LIA-platser där anordnaren försöker tillmötesgå de studerandes önskemål om vilken klinik de önskar hamna på. I de fall någon vill göra LIA 2 eller LIA 3 på en privat tandvårdsklinik eller i en annan Region ger skolan stöd i att ordna detta.

Utbildningsanordnaren har god samverkan och strukturerade samarbetsformer med LIA-platserna – inom FTV såväl som med privata kliniker – med god kommunikation före, under och efter en LIA-kurs.

Efter LIA 3 genomförs en enkät där rektorn kontaktar varje handledare, både inom FTV och privat, för att följa upp hur LIA har fungerat och för att säkerställa att de studerande fått den kunskap som arbetsplatserna förväntar sig och kräver av en ny tandsköterska. Resultatet sammanställs och presenteras på nästkommande ledningsgruppsmöte. Vilket bekräftas i de protokoll som myndigheten tagit del av.

LIA som en del av utbildningen

Kriterium: LIA är en väl fungerande del av utbildningen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att LIA är en integrerad och väl fungerande del av utbildningen.

Utbildningens LIA-kurser är väl integrerade i utbildningen som ett naturligt steg i den studerandes utveckling mot utbildningens mål. Kursmålen och omfattningen av LIA-kurserna definieras i den nationellt likriktade utbildningsplanen.

I myndighetens enkät till de studerande och i samtalet med klassen framgår att de studerande tydligt ser det innehållsliga sambandet mellan LIA-kurserna och utbildningens övriga kurser. De uttrycker tilltro till sin egen kompetens och förmåga att arbeta inom yrkesområdet.

LIA-handledningens kvalitet

Kriterium: De personer som anlitas som LIA-handledare har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren säkerställer att handledningen under LIA håller hög kvalitet.

Under LIA-kursens första dagar bjuder utbildningsanordnaren in alla LIA-handledare för att gå igenom allmänna riktlinjer och vad som förväntas av handledarna. De får också en genomgång av den "arbetsbok" som fungerar både som vägledning för handledaren och som uppföljning av den studerandes arbetsuppgifter under kursen.

Utbildningsledaren besöker normalt alla studerande under LIA 2 och LIA 3, både för enskilt samtal med den studerande, och för att följa upp att handledningen fungerar bra.

När LIA-kursen är slut ska handledaren bedöma om den studerande uppnått alla kursmål och signera arbetsboken. Den studerande ska göra reflektioner kring arbetsuppgifterna och skriva in i sin arbetsbok. Arbetsboken utgör grund för kunskapskontroll och betygsättning.

Kvalitetsarbete

Kriterium: Det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete.

Utbildningsanordnaren beskriver det systematiska kvalitetsarbetet på ett föredömligt tydligt och konkret sätt i sin Kvalitetshandbok. Här finns de övergripande målen som beskrevs i ansökan nedbrutna till nyckeltal, med en beskrivning av hur och när dessa nyckeltal ska mätas. I kvalitetshandboken finns också mål för utbildningen ur olika aspekter – skolförlagt lärande, LIA, ledningsgruppens arbete, värdegrund och jämställd utbildning.

Myndigheten har tagit del av kvalitetshandboken i skriftlig form, men utbildningsledaren beskriver att den också finns i en interaktiv versionen på Folk tandvårdsportalen/ Tandsköterskeutbildningen.

Genomförandet av kvalitetsarbetet bygger i stor utsträckning på utvärderingar och enkäter. Efter varje kurs genomförs en anonym kursutvärdering med frågor som anpassats för varje kurs – både skolförlagda och LIA-kurserna. Utvärderingarna omfattar både flervalsfrågor och fri text. De kursutvärderingar som myndigheten tagit del av visar på hög svarsfrekvens och är rika på fritextkommentarer. Resultaten från varje utvärdering sammanställs och återkopplas till de berörda föreläsarna och till klassen. De rapporteras också till ledningsgruppen på nästkommande möte.

Tre mer sammanfattande undersökningar genomförs för varje omgång. Det är LIA 3-enkät, programenkät och alumni-enkät. Den första beskrivs ovan under Samverkan med LIA-platserna. Programenkäten är anonym och genomförs sista veckan innan examen med syfte att utbildningsanordnaren ska få in de studerandes samlade intryck och åsikter efter tre terminers studier på skolan. I samband med examen samlar anordnaren in de examinerades kontaktuppgifter för att säkert kunna nå dem ett halvår senare när resultatuppföljningen ska rapporteras in till MYH. I samband med att de obligatoriska uppgifterna om de examinerades sysselsättning och yrkesroll passar anordnaren på att ställa frågor om hur väl utbildningen har förberett dem för sina nya yrkesroller.

Myndigheten noterar att utbildningsanordnaren tack vare sitt ambitiösa kvalitetsarbete har en tydlig och heltäckande bild av hur väl utbildningen fungerar som kompetensförsörjning

till tandvården i Västra Götaland såväl som i de fall examinerade valt att flytta till andra regioner. I intervjun med arbetslivsrepresentanterna i ledningsgruppen framkommer att de har en god bild över utbildningens resultat och effekt som kompetensförsörjare.

Värdegrund

Kriterium: Utbildningsanordnaren har ett värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren har ett aktivt värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen.

Utbildningsanordnaren har tagit fram en likabehandlingsplan för tandsköterskeutbildningen. Planen revideras årligen. Den beskriver hur planen ska implementeras i utbildningen och vem som ansvarar för att ny personal och nya studerande tar del av planen.

I planen finns exempel på situationer och förhållanden som kan upplevas kränkande eller diskriminerande. Den beskriver även hur skolans personal ska agera om en incident uppstår. Rektorn berättar för utredarna att en studerande för en tid sedan rapporterat att hon utsatts för kränkande bemötande. Anmälan ledde till personliga samtal med inblandade och att utbildningsledaren, enligt likabehandlingsplanens rutiner, dokumenterat samtalen och informerat henne i egenskap av rektor.

Likt andra tandsköterskeutbildningar har utbildningen mycket få manliga studerande. I de tre pågående omgångarna i Göteborg finns idag ingen man. Både utbildningsanordnaren och ledningsgruppen önskar att utbildningen ska bidra till att bryta det könsstereotypa yrkesvalet. I kvalitetsarbetet har utbildningen satt upp mål för att få in fler män på utbildningen. Målet är att det i varje utbildningsomgång som startar 2022 ska finnas minns två manliga studerande.

I ledningsgruppens protokoll från vårterminen 2021 beskrivs hur en arbetslivsrepresentant ur ledningsgruppen besökt högstadieskolor och föreläst för årskurs 8 och 9 om tandsköterskeyrket i syfte att väcka intresse även hos pojkarna. Anordnaren tillsammans med ledningsgruppen har också sett över sin marknadsföring där de medvetet väljer att visa bilder och filmer med både män och kvinnor i tandsköterskerollen. Inför nästa antagning kommer de också att se över urvalsprocessen för att säkerställa att beräkningen av meritpoäng inte missgynnar någon grupp.

Kvalitetsgranskningen har genomförts av utredarna Per Winqvist och Jonas Svensson.